

Zo groeit de bloem ...

Vanochtend werd ik wakker met een heel oud beeld: dat je helemaal in je bekkenbodem zit, en dat je navel naar boven wijst, naar de hemel.

Dat zijn twee stappen. De derde stap moet nog genomen worden: dat de hemel, het mysterie, helemaal om je heen is. En dat je ook heel duidelijk rust in de aarde. Want je bent niet weg van de aarde, je rust erin.

Tegelijkertijd ben je in het mysterie.

Het is natuurlijk maar een beeld, maar het geeft heel kernachtig weer waar het om gaat.

De voorperiode, de periode dat je gaat rusten in je bekkenbodem, duurt heel lang, want het oppervlakkige denken – dat beperkt is, maar tevens heel sterk en heel oud – heeft een geweldige macht over je. Daar ligt je verleden in besloten, het opgroeien, een bepaalde plek bij bepaalde mensen, die bepaalde gedachten en overtuigingen hebben. Je neemt die eerst over, daarna verzet je je ertegen en maak je je er van los. Maar het blijft eigenlijk hetzelfde, je blijft daarin ronddraaien. Op den duur daagt het bij je dat dit niet het enige is, dat er iets anders is. Soms komt dat langs, onverwacht, onaangekondigd, en het bevrijdt je even van de chaos in jezelf.

Dat is een geweldige ervaring. Maar daar ga je natuurlijk over denken, natuurlijk, je hebt niets anders. Die ervaring is geweest, maar je denkt al aan de volgende. Daar zijn boeken over volgeschreven, systemen. En er ontstaan nog steeds nieuwe systemen en therapieën. Maar dat is allemaal niet van dát – dat wat vóór alles is, en nà alles is.

Zo groei je langzamerhand – dat is de weg – naar de gedachte dat je het niet begrijpen kunt.

Het is een geweldige stap, als je dat echt voor jezelf vaststellen kunt: dat kan niet. Als je dat vaststelt, *echt* vaststelt, ben je al een stuk lossier van de dwang, van het tijdelijke.

Het tijdelijke is heel groot, het zijn al je gewoonten, al je gedachten, al je vermoedens, meningen, voorstellingen, verwachtingen – alles. Daar ben je niet zomaar los van. *En het blijft ook*, het blijft altijd, anders kun je niet leven. Je hebt het nodig: je tijdelijke huis, je 'ik', je lichaam. Ga dat tijdelijke niet veroordelen, doe dat niet. Dat is verspilde energie, je bént dat.

Maar je hebt geproefd van dat andere, *écht geproefd*, niet uit de boeken, niet uit mededelingen, niet uit de geschiedenis, maar je hebt *zélft* ervaren.

Dat geeft al een geweldige rust, de rust dat je mag zijn zoals je bent, dat je niet meer bent dan je bent.

En wat je doorgeeft is wat je bent.

En je *bent* in een bepaald stadium, je weet van het mysterie.

Maar het is maar heel kort, telkens weer, 't is maar kort. Het gaat dus om je intensiteit van het korte moment. Als het *héél* erg intens is, dan kun je het niet meer vergeten.

Telkens op de dag, zomaar, denk je: 'O ja, dat ben ik eigenlijk: *onverbrekelijk* deel van het mysterie. Daar behoorde ik al toe toen ik geboren werd, en daar blijf ik toe behoren als ik sterf, dat wil zeggen dat m'n lichaam z'n tijd heeft gehad.'

En intussen – wat is de opgave?

De opgave is dat te zijn wat je niet kunt bespreken; alleen maar dat te zijn, dat uit te drukken in je leven.

Je weet niet hoe je dat doen zal, dat is niet bekend, daar kun je dus ook niet over denken.

Je kunt alleen maar diep in jezelf ervaren wat het is en van daaruit leven, telkens weer. Want je verliest het natuurlijk – dat is ook heel bekend – je verliest het telkens. En dan ben je weer in de chaos. Die chaos kan gestructureerd zijn, dat is mogelijk. *Maar het blijft chaos.*

En zo leef je.

En je ziet om je heen de mensen, de wereld, de dingen die elke dag bij je zijn en die je gebruikt.

Dan is het weer belangrijk: hoe gebruik je ze? Gebruik je ze vanuit dat onbeschrijflijke, of gebruik je het vanuit het tijdelijke?

Als je het vanuit het onbeschrijflijke gebruikt, heb je eerbied voor *alles*: de kleren die je aantrekt, het eten wat je eet, de mens die je ontmoet. Met wie je, soms, al heel lang hebt geleefd, maar die nu nieuw voor je is.

Je vraagt je af: die mens, hoe is ie, wat beweegt hem? Je vraagt je niet meer af: houdt hij van me? Maar: wat beweegt hem, wat maakt dat hij is zoals hij is?

Je beseft: daar heb ik nog nooit naar gevraagd, ik heb altijd alleen maar gedacht: 'Houdt hij van me?'

Dat is iets heel anders: dat je met je aandacht naar die ander toe gaat.

Niet om er iets aan te doen – dat heb je tot nu toe gedaan, altijd doe je er iets aan: verbeteren, je bent altijd bezig iets te maken ...

Dat laat je nu na, je moet eerst weten wie die ander is, z'n kern, z'n dagelijkse zijn; hoe hij zich verhoudt tot z'n dagelijkse zijn, tot z'n kern.

Je stelt soms een vraag, heel voorzichtig, je wilt hem niet laten schrikken. Heel voorzichtig vraag je telkens wat, een kleinigheid maar.

En je hoopt dat hij daarop kan antwoorden, dat hij zich niet bedreigd voelt, dat hij zich niet bevraagd voelt, dat hij voelt dat je *echte* belangstelling hebt voor hem.

Zo komt langzaam een nieuwe verhouding op gang, voetje voor voetje, telkens wachtend, wachtend op wat wil komen.

Want dat heeft die ander niet in z'n macht, er zijn zoveel blokkades vanuit het verleden. Die moeten nu langzaam duidelijk worden. Zodat in dat eindeloze gesprek tussen jou en de ander, die blokkades kunnen smelten.

Dat doe jij niet, dat gebeurt, dat gebeurt in die aandacht.

Dat doe jij godzijdank niet!

Want als je het doet, ben je alweer bezig, dan ben je niet meer die oase waarin de ander zich kan ontspannen, waarin hij geen schaamte meer heeft, waarin hij kan zijn zoals hij is.

Dat duurt heel lang, want dat ben je niet gewend, dat is heel nieuw.

Het is ook heel prachtig dat het nieuw is, want als je er ook maar iets van wist, was het al kapot. Alles wat je vast kunt stellen, is niet dáárvan.

Het is heel bijzonder: er is geen schaamte meer, je staat naakt. En dat is goed.

Je hoeft je eindelijk, *eindelijk* niet meer te verdedigen, ook niet subtiel, ook niet toch ...

Je bent echt samen, zonder afscherming, je staat er samen voor, naakt.

Zo groeit de bloem in het onbeschrijfelijke.

Die bloem blijft bestaan, ook als allebei de aarde verlaten hebben omdat het tijd is.

Uit die bloem komen nieuwe vruchten voort, je weet niet wanneer en je weet niet hoe, je weet ook niet hoe de wereld waar je in terugkomt zal zijn.

Je hebt alleen maar dat besef.